

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Rózsa Attila ügyvéd (1023 Budapest, Mecset u. 8., V/1.) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű, II.rendű felperes neve II. rendű, III.rendű felperes neve III. rendű, IV.rendű felperes neve IV. rendű, V.rendű felperes neve V. rendű és VI.rendű felperes neve VI. rendű felpereseknek (mindannyian **I-VI. rendű felperesek címe** alatti lakosok) - a dr. Béhm Lajos ügyvéd (Béhm Ügyvédi Iroda, 1083 Budapest, Baross u. 119/A.) által képviselt **I. rendű alperes neve** (**I. rendű alperes címe**) I. rendű, a Balázsyné dr. Kiss Ágnes jogtanácsos által képviselt Budapest XV. Kerület Önkormányzata (1153 Budapest, Bocskai u. 1-3.) II. rendű, továbbá a dr. Forrai Szilvia jogi főelőadó által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) III. rendű alperes ellen felmondás érvénytelenségének megállapítása, birtokba bocsátás és személyiségi jogsértés megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. február 5. napján kelt 23.P.630.574/2001/71. szám alatti ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 72. sorszám alatt, míg az I-VI. rendű felperesek részéről 77. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az I. rendű alperes általi 2000. augusztus 30-i felmondás érvénytelenségének megállapítását mellőzi.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt személyenként az I. rendű alperesnek 10.000 (tízezer) forint, a II. rendű alperesnek 5000 (ötezer) forint, a III. rendű alperesnek 5000 (ötezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési illeték térítését akként rendezi, hogy az I. és a II. rendű felpereseket személyenként 138.000 (százharmincnyolcezer) forint, a III-VI. rendű felpereseket pedig személyenként 150.000 (százötvenezer) forint államnak, külön felhívásra történő megfizetésére kötelezi.

Ezt meghaladóan a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben személyiségi jogaik megsértésének megállapítását kérték: a magánlakáshoz és magánélethez, a magántitokhoz és levéltitokhoz, a tartózkodási hely és lakóhely szabad megválasztásához, a munka és foglalkozás szabad megválasztásához, a közérdekű adatok és információk nyilvánosságához fűződő joguk, valamint a szabad választáshoz való politikai alapjog, továbbá a személyes adatok védelméhez való jog, a személyes biztonsághoz és a szociális biztonsághoz fűződő, valamint a család egységéhez fűződő jog, továbbá az egészséghöz, emberhez méltó életkörülményekhez, az emberi méltósághoz és élethez való jog, a vagyoni, valamint a tulajdonhoz való jog, a becsülethez és jóhírnévhez, az igazságos, elfogulatlan, pártatlan eljáráshoz és jogorvoslathoz való joguk megsértésére hivatkoztak. Vagyoni és nem vagyoni kárigényüket is bejelentették: az I. rendű alperestől 25.250.000 forint, a II. rendű alperestől 18.570.000 forint, a III. rendű alperestől 7.780.000 forint megtérítését igényelték a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, valamint a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése, továbbá a 6. §-a alapján. Mindezek mellett kérték annak megállapítását, hogy az 1988-ban kötött bérleti szerződésük változatlanul fennáll, erre figyelemmel igényelték a perbeli lakás birtokukba történő visszaadását is. Kérték továbbá, hogy az I. rendű alperest kötelezze a bíróság a perbeli lakás részükre való eladására az általa jóváhagyott áron a Lakástörvény 45. §-a alapján. Mindezek mellett indítványozták, hogy a bíróság szabjon ki közérdekű bírságot a Ptk. 82. § (2) bekezdése szerint. Bejelentették perköltségigényüket is.

A felperesek keresetük ténybeli alapjaként előadták, hogy a Budapest, XV. Kerületi Tanács VB átmeneti elhelyezésként utalta ki számukra a perbeli 1 szobás, félkomfortos bérleményt, amelyre bérleti szerződést kötöttek, s oda 1988. április 5-én bejelentkeztek. Mivel ténylegesen itt nem fértek el, igénybe vették a II. rendű alperes munkaviszonyával összefüggően biztosított - a munkaviszony megszűnéséig használható - vidéki, komfort nélküli ingatlant, ami nagyobb alapterületű volt. A kettős lakhatás megszüntetése érdekében többször pályáztak, de eredménytelenül. Amikor a házban levő bérlőknek felajánlásra kerültek a lakások megvételre, hiába jelezték vételi szándékukat, ők nem vehették meg a perbeli bérleményt.

Előadták: a lakás elhagyására alapítottnak a lakásügyi hatóság már 1990-ben indított igénybevételi eljárást, amit akkor jogerősen lezártak azzal, hogy a lakás elhagyása nem bizonyítható. Az I. rendű alperes ennek ellenére 2000. augusztus 30-án ugyanezen tényállás alapján felmondta a bérletet arra hivatkozva, hogy a lakást albérletbe adták I. P. L.-nek. Mivel a felmondást megalapozatlannak és formailag is hibásnak tartották, a kiürítésre történt felszólításnak nem tettek eleget; ezt követően az I-II. rendű alperesek perben nem kérték a kiürítést. Ennek ellenére 2001. november 25-én az I. rendű alperes 4342/200. szám alatti levelében arról

tájékoztatta őket, hogy a lakás új bérlője I. P. L., melyre tekintettel az ingatlanból jelentkezzenek ki, vagy kényszerkijelentésre fog sor kerülni. Ezek után I. P. L. - jogszerű távollétüket kihasználva - a lakást felnyitotta, a zárat lecserélte, bútoraik és más holmijaik javarészét eltüntette, illetve új bútorokat, háztartási eszközöket helyezett el a lakásban, névtáblát cserélt és postaládát tett fel. Erre ők magánlaksértés miatt feljelentést tettek a rendőrségen, és ezt követően 2001. november 25-én a lakásajtón zárat cseréltek és levették I. P. L. névtábláját. Időközben azonban I. P. L. a perbeli ingatlanba bejelentkezett, majd 2001. november 26-án rendőri segédlettel behatolt a lakásba, ott zárat cserélt, majd visszautazott külföldre, ahol 1989 decembere óta és jelenleg is él és dolgozik. A II. rendű alperes ezek után 2002. február 4-én meghozta azt a határozatát, mellyel lakóhelyüket fiktív lakcímnak nyilvánította.

A felperesi álláspont szerint a bérbeadó az Ltv. alapján csak szerződésszegés esetén mondhatja fel a bérleti szerződést, de ha alapos felmondással él, akkor sem ürítheti ki a lakást tilos önhatalommal, csak kiürítési perben hozott jogerős ítélet végrehajtása során. Adott esetben a felmondást nem jogosult közölte, az tartalmilag megalapozatlan, az abban közölt ok valótlan; továbbá formailag, jogi okokból is hibás; s ezeken túl ítélt ügyről is van szó. E jogellenes felmondásra hivatkozva következett be a magánlaksértés, amire nem adott alapot az, hogy a bérlő másutt ideiglenes tartózkodási hellyel bír és munkavégzésével összefüggésben ott is időzik. Tény, hogy I. P. L. nem volt az albérlőjük: a feltételezett, állítólag 12 éve tartó albérlési jogviszony semmilyen jogilag releváns ismérve nem mutatható ki. 1989 tájékán néhány hónapnyi szívességi lakáshasználatot valóban biztosítottak a számára, amelyet azonban 1989. augusztus 31-én írásban felmondtak. Ezt követően I. P. L. egyes holmijait felszólítás ellenére nem vitte el külföldi tartózkodására hivatkozva, ezért azokat felelős őrzésükben tartották. Mindezek folytán a perbeli lakást nem adták bérbe, így ahhoz a bérbeadó hozzájárulására nem volt szükség; tehát más személy engedély nélküli befogadása, s ekként a lakás rendeltetésellenes használta nem valósult meg. Emellett egyetlen felszólítást sem kaptak a jogellenes állapot megszüntetésére, holott az I. rendű alperes vezérigazgatója felé írt, 2000. június 9-i levelükben közölték a levelezési címüket is. A felmondás továbbá nem a törvényben előírt határidők betartásával történt.

Kártérítési igényük kapcsán előadták: az I. rendű alperes jogellenes magatartása abban áll, hogy jogsértő felmondást közölt, majd érvénytelen szerződést kötött I. P.-vel, emellett a törvényes kiürítés mellőzésével adta át a lakást az új bérlőnek. A II. rendű alperes a jogellenes felmondáshoz utólag hozzájárult, és az I. P.-vel kötendő bérleti szerződést engedélyezte, valamint határozott a felperesek kényszerkijelentéséről is. A III. rendű alperes terhére az róható, hogy a magánlaksértést nem akadályozta meg, sőt ehhez segédletet nyújtott. Bár megvalósult a magánlaksértés bűncselekmény, a III. rendű alperes az ezzel kapcsolatos eljárást megszüntette, emiatt függő jogi helyzet áll fenn, mert I. P.

- bár külföldön él - elfoglalva tartja a perbeli lakást. A felperesi álláspont szerint a bíróságnak korlátlan lehetősége van arra, hogy vélelmezze a felpereseket ért kár bekövetkeztét tekintettel arra, hogy annak minden eleme nem bizonyítható. Hivatkoztak arra is, hogy a tényállásbeli cselekményekkel az alperesek emberi

mivoltukban megalázták őket, maradandó lelki sérüléseket okoztak, valamint a kereseti kérelmükben megjelölt egyéb személyiségi jogsértések is bekövetkeztek. Az I. rendű felperes külön kérte azt is, hogy a bíróság a kártérítés megállapítása során vegye figyelembe, hogy e perbeli tevékenysége (beadványok írása) rengeteg idegőrlő munkát és pszichés megterhelést jelent a számára.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a Lakástörvény értelmében a felmondással az I-II. rendű felperesek bérleti jogviszonya megszűnt. Mivel a perbeli lakás I. P. által lakott volt, ezért nem terhelte őt kiürítési per megindításának a kötelezettsége, hiszen éppen e lakottság képezte a felmondás jogalapját. Vitatta, hogy a felmondásra jogellenesen került volna sor. Utalt arra, hogy a felperesi bérleti jogviszony írásbeli felszólítás nélkül is felmondható volt, tehát nem is küldött ilyen felszólítást. A kártérítési igény tekintetében vitássá tette a jogalapot és az összecszerűséget is.

A II. rendű alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint megbízottja, az I. rendű alperes által jogszerűen, kétszeri felszólítást követően gyakorolt felmondás a bérleti jogviszonyt önmagában megszüntette, így az önkormányzat a lakást jogszerűen adta újra bérbe. A felperesek nem tartózkodtak a perbeli ingatlanban, ezért kiürítés iránt pert nem kellett indítani. A kártérítési követelést illetően álláspontja szerint nem bizonyított a jogellenes magatartás, illetve hogy ebből adódóan a felpereseket az általuk állított kár érte volna.

A III. rendű alperes szintén a kereset elutasítását kérte.

Hivatkozott arra, hogy mindvégig jogszerűen, az 1994. évi XXXIV. törvény 24. §-át betartva járt el.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a perbeli lakás bérbevételére vonatkozó, a II. rendű alperes mint bérbeadó és az I-II. rendű felperesek mint bérlők között 1988. május 8. napján létrejött bérleti szerződés I. rendű alperes általi 2000. augusztus 30-i felmondása érvénytelen, a szerződés hatályban van. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ingatlant 15 nap alatt bocsássa az I-II. rendű felperesek birtokába. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik. A le nem rótt 750.000 forint eljárási illeték összegét és a 7.500 forint pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Jogi indokolása szerint a felpereseknek a perbeli szerződés felmondását érintő igénye a Pp. 123. § szerinti megállapítási kereset, melynek mindkét kritériuma fennáll. Ezek után azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes eljárhatott-e a II. rendű alperes képviselőjében, vagyis a felmondás jogosulttól származott-e. E körben utalt az I-II. rendű alperesek közötti megbízási szerződésre, melynek IV/1.3. pontja és a IV/2.3. pontja alapján levezethető a képviselő, vagyis nem volt akadálya annak, hogy az I. rendű alperes mondja fel a felperesek szerződését. Ezek után azt tisztázta, hogy az I-II. rendű felperesek albérletbe adták-e a perbeli ingatlant I. P.-nek. E körben az Ltv. 33. § (1) bekezdéséből kellett kiindulni. Az elsőfokú bíróság

álláspontja szerint a tanúként kihallgatott I. P. oly mértékben érdekelt az alperesi pernyertességben, hogy vallomása alkalmatlan volt az általa előadottak bizonyítására. A tanú szóbeli nyilatkozata egyébként is ellentmondott saját, 2000. szeptember 29-i írásbeli nyilatkozatának. A meghallgatott tanú vallomásai nem bizonyították, hogy az I-II. rendű felperesek albérletbe adták volna a perbeli lakást, és ugyanez a helyzet az I. rendű alperes által csatolt, az albérleti jogviszony bizonyítására szánt okiratokkal is. Mivel pedig nem nyert bizonyítást, hogy az I-II. rendű felperesek albérletbe adták a perbeli lakást I. P.-nek, a felmondásban rögzített felmondási ok nem állt fenn, ezért az pusztán ez okból érvénytelen. Ugyanez a következtetés lenne levonható akkor is, ha bebizonyosodott volna, hogy az albérleti jogviszony fennállt. Az I. rendű alperes a felmondás jogszabályi alapjaként ugyanis az Ltv. 24. § (1) bekezdés b) pontját, a 25. § (4) bekezdését, valamint a 33/1999. (XI. 24.) ÖK számú rendelet 28. § (6) bekezdését jelölte meg. A perbeli szerződés azonban nem tiltotta meg, hogy a felperesek albérletbe adják a lakást, tehát szerződésszegésük nem állapítható meg. Ha a felperesek mégis albérletbe adták volna ingatlanukat, akkor ez rendeltetésellenes használatnak minősülne, vagyis az Ltv. 24. § (1) bekezdés d) pontja körébe sorolható, ami viszont az Ltv. 25. § (3) bekezdés előírásainak betartásával teszi csak lehetővé a felmondást. Albérletbe adás esetén sem mondhatta volna fel tehát a szerződést az I. rendű alperes az Ltv. 25. § (4) bekezdése alapján, hanem a tudomásra jutástól számított 8 napon belül írásban kellett volna felszólítania a bérlőket a sérelmezett magatartás megszüntetésére. Az I. rendű alperes a 2007. december 7-i tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az Ltv. 25. § (4) bekezdése alapján mondta fel a szerződést, erre figyelemmel nem küldött felszólító levelet a felperesnek. Ha ez megtörtént volna, akkor is a maglódi kézbesítési címre kellett volna küldeni a felszólításokat, ez a Ptk. 4. § (1) bekezdés szerinti együttműködési kötelezettségből levezethető. A felszólító levél kézbesítésének elmaradása érvénytelenné teszi az alperesi felmondást még akkor is, ha valóban sor került volna albérletbe adásra. Ugyancsak érvénytelenséget eredményezne az Ltv. 25. § (3) bekezdésben írt határidők elmulasztása. A II. rendű alperes 2000. március 13-án már észlelte, hogy a felperes a lakást nem lakja, sőt azt a tulajdonos hozzájárulása nélkül albérletbe adta. Ugyanezt állapította meg az I. rendű alperes is a 2000. március 29-i ellenőrzése során. Ehhez képest az I. rendű alperes - előadása szerint - 2000. június 9-én és július 6-án szólította fel a felpereseket a jogellenes állapot megszüntetésére, majd ezt követően 2000. augusztus 30-án mondta fel a szerződést. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy emellett az I-II. rendű alperesek nem vitatták azt a felperesi állítást, miszerint 1989 tájékán a szívességi lakáshasználatot felmondták. Ezt követően legfeljebb csak az I-II. rendű felperesek által engedélyezett alkalmi lakáshasználatról lehetett szó, ami nem minősülhet az Ltv. 21. § (1) bekezdésben szabályozott, más személynek a bérlő általi befogadásaként, amihez a bérbeadó írásbeli hozzájárulására lett volna szükség. Mivel pedig a felmondás érvénytelen, ebből adódóan a perbeli szerződés hatályban van, és az I. rendű alperes köteles az ingatlant az I-II. rendű felpereseknek mint a bérlői jogviszony folytán birtoklásra és használatra jogosult bérlőtársaknak a birtokába bocsátani a Ptk. 193. § (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a személyhez fűződő jogok megsértésére alapított kereseti kérelmek alaptalanok.

A magánlakás sérthetetlenségére alapított kereseti kérelmet a felperesek a tulajdonhoz való jogukra hivatkozva terjesztették elő, holott a perbeli ingatlan nem áll a tulajdonukban, így a felmondás a tulajdonjog gyakorlásában őket korlátozni nem tudta. Tény azonban, hogy a felpereseket a birtoklás és a használat joga megillette, amelytől elestek, ezért magánlakásuk sérthetetlensége mint az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében szabályozott jog sérült. A peradatok szerint azonban a felperesek éveken keresztül nem laktak a perbeli lakásban, ezért mégis alaptalan a szóban forgó megállapításra irányuló felperesi követelés.

A Ptk. 81. § (1) bekezdése a levél írójának azt a jogosultságát védi, hogy akaratán kívül ne szerezhessen tudomást a levél tartalmáról olyan személy, akivel annak írója azt nem szándékozott megismertetni. Mivel nem a felperesek által írt, hanem egy alperesi levél átadására került sor **I. P.** számára, ezért a felperesek levéltitokhoz fűződő joga nem sérült. Szintén nem valósult meg a tartózkodási hely és lakóhely szabad megválasztásának a korlátozása sem, hiszen az alapul felhívott magatartást, a lakcím fiktívvé nyilvánítását nem a II. rendű alperes végezte, hanem a Polgármesteri Hivatal, amely a II. rendű alperestől elhatárolható perbeli jogképességgel rendelkezik.

Az I-II. rendű alperesek továbbá nem tettek semmit, amivel a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához fűződő jogosultságot sértették volna, a felperesek az alperesek ténykedése ellenére ugyanazon a munkahelyen dolgozhattak tovább, ahol azelőtt. A közérdekű adatok és információk nyilvánosságához fűződő jog sérelme bizonyítása érdekében a felpereseknek azt kellett igazolniuk, hogy az I-II. rendű alperesek közötti szerződés közérdekű adatokat tartalmaz, és hogy kérték az alperesektől, ezt az okiratot bocsássa a rendelkezésükre. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felpereseknek joga nyílt arra, hogy ellenőrizzék, az I. rendű alperes egyáltalán jogosult volt-e arra, hogy eljárjon a II. rendű alperes képviselőjében, azonban azt nem bizonyították, hogy kérték volna az okiratot a II. rendű alperestől, aki egyébként azt a peres eljárás iratanyagához csatolta.

A szabad választáshoz való politikai alapjog megsértését a felperesek arra alapították, hogy a II. rendű alperes lakcímüket fiktívvé nyilvánította, és emiatt nem tudtak részt venni a választásokon. A lakcím fiktívvé nyilvánításáról szóló határozatot azonban a Polgármesteri Hivatal hozta, és egyébként is a felperesek választói joga nem sérült volna, ha vidéken bejelentkeznek az ottani választókerületbe. A felperesek a személyes adatok védelme körében is a lakcímük fiktívvé nyilvánítására hivatkoztak, mely tekintetben a korábban kifejtettek irányadók. Nem sérült a felperesek szociális biztonsághoz fűződő joga sem, mert lakhatásuk a perbeli ingatlan tényleges használata nélkül is megoldott volt már a felmondást megelőzően is. A III. rendű alperessel szembeni igényt vizsgálva az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, miszerint a Ptk. 349. § (1) bekezdésben foglalt feltételek nem nyertek bizonyítást. A felperesek nem igazolták, hogy az **I. P.**-vel szemben magánlaksértés miatt indított büntetőeljárásban az eljárást megszüntető határozattal szemben rendes jogorvoslattal éltek volna, ami önmagában eredménytelenné teszi a Ptk. 349. § (1) bekezdésre alapított igény érvényesítését.

Emellett a felpereseknek bizonyítaniuk kellett volna azt, hogy a III. rendű alperes felróható módon járt el, kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel jutott döntésre. Ez azonban nem állapítható meg. Az emberi méltóság sérelme sem valósult meg, hiszen a Ptk. 76. §-a értelmében ez a jog egészen mást jelent, mint hogy a bérlőnek jogellenesen felmondják a bérleti szerződést. Másrészt a hajléktalanságra való felperesi hivatkozás is helytelen, hiszen a felperesek a felmondás következtében nem váltak hajléktalanná, a történetek pedig az élethez való jog sérelmével még kevésbé hozhatók összefüggésbe. Önmagában az, hogy a bérleti szerződés megkötése nyomán I. P. lehetőséget látott a birtokba lépésre, még nem teremt közvetlen okozati összefüggést az I-II. rendű alperesi ténykedés és aközött, hogy a perbeli ingatlanból I. P. esetleg elvitt, eltulajdonított felperesi ingóságokat. Egyébként a felperesek elmulasztották annak megjelölését, hogy egyáltalán melyek voltak azok a lakberendezési tárgyak, amelyek eltűntek, illetve azt sem részletezték és bizonyították, hogy melyek voltak az általuk hivatkozott és megvalósított beruházások. Ez utóbbiakhoz egyébként a felmondás érvénytelensége folytán a felperesek hozzájutnak.

Az nem volt kérdéses, hogy a felperesek bérleti szerződése érvényesen létrejött, ennek külön megállapítására nem volt szükség. A kereset végső soron nem is erre irányult, hanem annak megállapítására, hogy a bérleti jogviszony továbbra is fennáll. Ez pedig a már kifejtettek miatt megállapítható.

A felperesek nem bizonyították, hogy az I-II. rendű alperesek állították, híresztelték volna mások előtt, hogy a felperesek galád módon albérletbe adták a perbeli ingatlant I. P.-nek, és hogy megsértették volna a becsülethez és jóhírnévhez való jogot. Az I-II. rendű alperesek azt az álláspontjukat közölték I. P.-vel, hogy a felperesek albérletbe adták az ingatlant, de ez nem sértette a felpereseknek az említett személyiségi jogait. Nem sérült a pártatlan eljáráshoz, a jogorvoslathoz való jog sem, hiszen nem született olyan alperesi határozat, amivel szemben jogorvoslati jogosultság ellenére ne biztosítottak volna jogorvoslati lehetőséget az alperesek.

A perbeli lakás eladására vonatkozó igényt az elsőfokú bíróság megalapozatlannak tartotta. Az I-II. rendű felpereseket mint bérlőket az Ltv. 45. § (1) bekezdése és 48. § (1) bekezdése alapján 1995. november 30-ig illette meg vételi jog. Ebből adódóan a felperesek a Ptk. 375. § (1) bekezdésre és a 373. § (5) bekezdésre figyelemmel egyoldalú írásbeli nyilatkozattal megvásárolhatták a perbeli ingatlant. A felperesek azonban nem intéztek ilyen tartalmú írásbeli nyilatkozatot a II. rendű alpereshez, így nem jött létre adásvételi szerződés az ingatlanra nézve, továbbá az Ltv. 48. § (1) bekezdésben írt határidő is lejárt. Más kérdés, hogy az I-II. rendű alperesek - valóban az önkormányzati gyakorlattól eltérően - nem tájékoztatták az I-II. rendű felpereseket a vételi lehetőségről és a megvásárlás esetére irányadó vételárról, amire az alperesek kellő magyarázattal nem szolgáltak. Ennek ellenére a II. rendű alperes nem volt szerződéskötésre kötelezhető, mert az Ltv. 45. §-a alapján nincs szó szerződéskötési kötelezettségről, csak a vételi jog egyoldalú gyakorlásának lehetőségéről.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a személyiségi jogok megsértésére alapozott és az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló alaptalan kereseti kérelmekből adódóan a felperesek vagyoni és nem vagyoni kártérítési

keresete is alaptalan azzal a kiegészítéssel, hogy a felperesek a Ptk. 6. §-a felhívása mellett nem bizonyították e törvényhely tényállási elemeinek fennállását. A kártérítési követelés jogalapjának elutasításából következik a közérdekű bírság kiszabása iránti indítvány alaptalansága.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 85. § (1) bekezdése szerint határozott. Utalt arra, hogy a felpereseket az eljárás kezdeti szakaszában megillető teljes személyes költségmentesség folytán le nem rótt eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezés a felperesek túlnyomórészt pervesztességén, az alperesek személyes illetékmentességén és ehhez kapcsolódóan a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén és az Itv. 56. § (1) bekezdésén alapult.

Az ítélet ellen a felperesek és a II. rendű alperes élt fellebbezéssel.

A felperesek pontosított fellebbezésükben a megítéltet meghaladó kereset elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezést sérelmezték, és a másodfokú eljárásban leszállított keresetüknek történő helytadást kérték és perköltséget igényeltek. Ennek megfelelően az I. rendű alperest arra kérték kötelezni, hogy fizessen meg a részükre egyetemlegesen 150.000 forint vagyoni és 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítést, valamint 4 millió forint jóvátételt. A II. rendű alperest 1.500.000 forint vagyoni, 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítésben, valamint 4 millió forint jóvátételben, míg a III. rendű alperest 500 ezer forint vagyoni, 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítésben, valamint 2 millió forint jóvátételben kérték marasztalni a javukra ugyancsak egyetemlegesen.

Utaltak arra, hogy az alperesek szinte valamennyi jogukat és érdeküket semmibe vették. Az I. rendű alperes 2001. szeptember 24-én olyan személlyel kötött lakásbérleti szerződést, aki 1989 decembere óta máig tartóan külföldön él és dolgozik, I. P. L. pedig a jogilag semmis bérleti szerződésére hivatkozva a felperesi lakáson zárat cserélt és rendőrségi segédlettel kiszorította a bentlakókat a bérleményükből. A felperesi jogok az önkényes lakásfosztás révén súlyosan sérültek úgy, hogy egyetlen bizonyíték sem volt az alperesek birtokában, amely a bérlemény rendeltetésellenes vagy jogszerűtlen használatát alátámasztották volna. Az alperesek által lefolytatott eljárások sértik a Ptk. és a Lakástörvény rendelkezéseit, valamint a Római Egyezmény 8. Cikk (1), (2) bekezdését, a 13. Cikkét, a 6. Cikkét, a Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkét, valamint a 4. Kiegészítő Jegyzőkönyv 2. Cikkét is. Az alperesek a felpereseket megfosztották a magán- és családi életük nélkülözhetetlen kereteitől, a levelezésük fogadásától. A hivatalos és magánlevelek kézbesíthetetlenségéből tetemes anyagi kár és számos kellemetlenség származott. A tisztességes eljáráshoz való jog azért sérült, mert annak dacára került sor a felmondás ténybeli alapjának évekig tartó vizsgálatára, hogy első pillanattól nyilvánvaló volt: a felmondás egyetlen formai, jogi elvárásnak sem tett eleget, így érdemi vizsgálat nélkül ki kellett volna mondani annak érvénytelenségét. Az ítéletben nem nyertek egyértelmű megfogalmazást a jogellenességek, holott ténybelileg és jogi hivatkozásokkal is bizonyították a sérelmeket. Az ítéletben kötelezni kellett volna az alpereseket jóvátétel és kártérítés fizetésére, hogy ezzel enyhítsék a hátrányokat. Ezzel szemben a bíróság prekoncepcióval viszonyult beadványaikhoz és a keresethez, az eleve elfogult tanúk

meghallgatásának képi rögzítése lehetőségét megtagadta tőlük. Emellett védőként vehetett részt a perben az a személy, aki az egész ügyletet bonyolította, és a per tárgyát képező magántitoksértés tette volt. Bár hatóságilag igazolták, hogy munkavégzésük miatt nem használták napi rendszerességgel a fővárosi lakásukat és tartózkodtak a munkahely biztosította szolgálati bérleményben, mégis az életvitelszerű tartózkodási helyválasztást illető joggal éléshez a lakásvesztést fűzte jogkövetkezményként a magyar hatósági gyakorlat.

A felperesek sérelmezték, hogy bár a bíróság a jogsértések közvetlen okát megszüntetni rendelte, azok káros következményeit nem orvosolta, ezért továbbra is igényt tartanak igazságos kompenzálásként arra, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alpereseket jóvátételre és kártérítésre. Vagyoni kárként jelölték meg bizonyos ingóságaik eltűnését, használhatatlanná válását, a lakásfelszerelésekben bekövetkezett avulási kárt, továbbá az amiatt bekövetkezett károkat, hogy lakásbérleti jogukkal 9 és fél évig nem élhettek. Az emellett felmerült nem vagyoni káruk személyiségi jogaik semmibevételén alapszik. Biztatási kárra azért hivatkoztak, mert a II. rendű alperes a megfelelő lakhatáshoz juttatás kötelezettsége teljesítése helyett őket még az átmenetileg kiutalt bérleménytől is megfosztotta.

A II. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását akként kérte, hogy az ítélőtábla a keresetet teljes egészében utasítsa el.

Álláspontja szerint a per irataiból az albérletbe adás ténye megállapítható. A felmondást eredményező, 2000. augusztus 31. napján az I. rendű alperesnél felvett jegyzőkönyvben I. P. ennek megfelelően nyilatkozik, továbbá e személy perben történt meghallgatása során is alátámasztotta az alperesi álláspontot. Bizonyította az alperesi tényelőadást a meghallgatott tanúk vallomása is. Megállapítható a bizonyítási anyag alapján, hogy I. P. minden munkavégzés céljából történő külföldi tartózkodását követően a perbeli lakásba tért vissza, személyes dolgai, tárgyai, bútorai a lakásban voltak. Ez gyakorlatilag bizonyítja, hogy életvitelszerűen ebben a lakásban tartózkodott. A bérleti díj fizetése is bizonyítást nyert a tanúvallomásokkal. Az I. rendű alperes által gyakorolt felmondás megfelelt az Ltv. 25. § (4) bekezdésében foglaltaknak, hiszen az I. rendű alperes hitelt érdemlően csak 2000. augusztus 31-én szerzett tudomást az albérletbe adásról, mivel a korábban felvett jegyzőkönyvek valóságtartalmáról ekkor tudott meggyőződni. I. P. ekkor csatolt olyan számlákat, melyek az albérletbe adás és a beruházásai tényét is igazolta. A lakás teljes egészében történő albérletbe adása pedig megvalósítja az Ltv. 25. § (4) bekezdésében megjelölt felmondási okot. A felmondást az I. rendű alperes ezen tény hitelt érdemlő tudomásra jutásától számított 8 napon belül gyakorolta, így a felmondás jogszerű volt.

A II. rendű alperes a pontosított, leszállított vagyoni és nem vagyoni kárigény jogalapját és összecszerűségét is vitatta.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását és a felperesek másodfokú perköltségben való marasztalását kérte fenntartva az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait.

A III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében bírálta felül. Bár az I. rendű alperes fellebbezést nem terjesztett elő, de a II. rendű alperesi fellebbezés a felmondás jogszerűségével kapcsolatos jogalapi kérdéseket vitatta, így a fellebbezés tartalmára figyelemmel az I. és II. rendű alperesek között egységes pertársaság jött létre (Pp. 51. § a) pont), ezért a II. rendű alperesi fellebbezés az I. rendű alperesre vonatkozó ítéleti rendelkezésre is kihat (Pp. 52. § (1) bekezdés).

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felperesek a másodfokú eljárásban keresetüket a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja alapján megengedett módon megváltoztatták, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a leszállított kereset korlátai között kellett felülbírálni.

A felperesi fellebbezés és a II. rendű alperes fellebbezése is alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítéletábra az arra alapított döntéssel is egyetért az alábbi indokbeli pontosításokkal és kiegészítésekkel.

Az ítéletábra először arra mutat rá, hogy a felperesek közül kizárólag az I-II. rendű felperesek az alanyai a perbeli lakásra vonatkozó bérleti jogviszonynak, ezért a bérleti szerződésből eredő igények (így a bérleti jogviszony fennálltának megállapítása és a birtokba adás, valamint az eladásra kötelezés iránti és a szerződésszegésből eredő kárigény) tekintetében kizárólag nekik van aktív perbeli legitimációjuk, a III-VI. rendű felpereseknek ezen kereseti kérelmekre nézve keresetőségi joguk nincs. Anyagi jogi jogosultság hiányában pedig a III-VI. rendű felperesek keresete e körben eleve alaptalan.

A bérleti szerződésből eredő igények továbbá csak a másik szerződő féllel, illetve annak jogutódjával szemben érvényesíthetők, ez pedig az 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 103. § (4) bekezdése szerint a II. rendű alperes, aki az állami tulajdonból önkormányzati tulajdonba került perbeli ingatlan tekintetében bérbeadói jogutód is. Mivel pedig az I. rendű alperes a II. rendű alperes által jóváhagyottan az önkormányzat javára járt el, az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének 1. és 2. bekezdését az ítéletábra egységesen értelmezte annak ellenére, hogy e bekezdések két különböző alperesre vonatkoznak.

A Fővárosi Ítéletábra nem ért egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, miszerint a felmondás érvénytelenségének megállapítása iránti kereset esetében a Pp. 123. § szerinti konjunktív feltételek fennállnak. A felhívott § szerint megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett

szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Adott esetben kérhető teljesítés a perben, mint ahogy az I-II. rendű felperesek kérték is az ingatlan birtokukba való visszabocsátását mint a bérleti szerződés teljesítését. Erre figyelemmel megállapítási kereset előterjesztésére nincs szükség: az ítéltábla a felmondás érvénytelenségével és a bérleti jogviszony fennálltával kapcsolatos kereseti kérelmet nem önálló keresetként, hanem a marasztalási kereset jogalapjaként bírálta el, s ez okból a felmondás érvénytelenségére vonatkozó megállapítást az elsőfokú ítélet rendelkező részéből mellőzte.

A jogalap tekintetében abból kellett kiindulni, hogy az I-II. rendű felperesek a perbeli lakásra vonatkozó bérleti szerződéssel igazolták a bérlemény birtoklására, használatára vonatkozó jogcímüket, ezért az I-II. rendű alpereseknek kellett bizonyítaniuk azt, hogy e jogcím megszűnt.

Az ítéltáblának tehát abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az I-II. rendű felpereseknek szóló felmondás jogszerű volt-e, az a bérleti jogviszony megszüntetésére alkalmas volt-e. Ha ugyanis a felmondás jogszerűtlen volt, ennek ellenére a bérleti jogok megvonása megtörtént, úgy a bérbeadó részéről szerződésszegésről van szó. Ha pedig a bérbeadó a teljesítést jogos ok nélkül tagadja meg, úgy a jogosult választhat a késedelem és a lehetetlenülés következményeinek az alkalmazása között (Ptk. 313. §).

A peradatok szerint az I-II. rendű felperesek a késedelem következményeit választották: egyrészt a bérleti szerződés teljesítését - a birtokba adást - kérték a Ptk. 300. § (1) bekezdése szerint, másrészt a Ptk. 299. § (1) bekezdése alapján kártérítést igényeltek, ami a késedelemből eredő káruk megtérítésére terjedhet ki. Ez utóbbi a lakás használati lehetőségétől való megfosztás miatt felmerülő kár lehetne.

A felmondás jogszerűtlensége körében az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel az ítéltábla egyetért, ugyanakkor más körülménynek is jelentőséget tulajdonított e kérdés megválaszolása kapcsán. Az ítéltábla abból indult ki, hogy a felmondás alapjául szolgáló körülmény (vagyis az, hogy az I-II. rendű felperesek 1988 óta a bérlemény egészét folyamatosan albérletként hasznosították) a hivatkozott albérlet keletkezésekor hatályos 1/1971. (II. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: LR.) alapján ítélt meg.

A LR. 104. § (4) bekezdésének a) pontja szerint az albérleti szerződés csak akkor érvényes, ha az albérletbe adáshoz átmeneti lakás esetében a lakással rendelkező szerv hozzájárult.

Az LR. 26. §-a értelmében átmeneti lakás a tanácsai házkezelési szerv rendelkezése alatt álló, az épület, illetőleg a lakás karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával vagy bővítésével kapcsolatos munkák végzése miatt a tanácsai bérletből átmenetileg kiköltöztetett bérlő elhelyezésére szolgáló állami lakás.

A fenti jogszabályokból kitűnik, hogy az I-II. rendű felperesek bérleménye bár átmeneti elhelyezésül szolgált, jogi értelemben nem minősült átmeneti lakásnak, így

az arra vonatkozó esetleges albérleti szerződés érvényességéhez nem volt szükség a lakással rendelkező szerv hozzájárulására.

Emellett az LR. 103. § (2) bekezdése úgy rendelkezett, hogy az egész lakás is albérletbe adható arra az időre, amíg a bérlő az LR. 94. § (3) bekezdésében említett okból van távol a lakásból. A peradatok szerint az LR. 94. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt igazolt távollét tényét a II. rendű alperesi jogelőd jogerős határozattal már megállapította, hiszen a Budapesti XV. Kerületi Tanács Végrehajtó Bizottsága az 1990. július 16-án kelt határozatával az I-II. rendű felperesekkel szembeni igénybevételi eljárást megszüntette. A döntés indokolása szerint a lakáselhagyást bizonyítani nem lehetett, a bérlők I. P.-t szívességi lakáshasználóként fogadták be.

Tekintettel arra, hogy a jogerős határozat az azt hozó szervet köti, a II. rendű alperes mint a Budapesti XV. Kerületi Tanács VB jogutódja nem hivatkozhat a határozatban foglalt tényekkel ellentétes körülményekre, a határozat őt is köti. A felmondás jogszerűsége így módon nem állapítható meg, az az I-II. rendű felperesek bérleti jogviszonyát nem szüntette meg. Ebből pedig az következik, hogy az I-II. rendű felperesek birtokbaadás iránti követelése a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján megalapozott.

Az I-II. rendű felperesek vagyoni kártérítés iránti igényt a fent kifejtettek szerint a Ptk. 313. §-a folytán alkalmazandó Ptk. 299. § (1) bekezdésére alapítva terjeszthettek elő. A másodfokú eljárásban csatolt fellebbezés-kiegészítésben előterjesztett pontosított kereset azonban nem volt teljesíthető, mivel a bérlemény használati korlátozottságának időtartamára, a használati díjjal azonosítható összegű kárra még felperesi tényelőadás sincs, így erre bizonyítás sem folyt. A felperesek a fellebbezés-kiegészítésben előterjesztett egyéb - szerződésen kívül okozott - vagyoni kárukat sem jelölték meg tételesen; az általánosságban megjelölt kárösszegek belüli részösszegek kidolgozatlansága és bizonyíthatatlansága csak a kereset e körbeni elutasítására vezethetett.

A felperesek keresetükben utaltak ugyan arra, hogy szerintük a bíróság az őket ért károkat „vélelmezheti”, mivel annak minden eleme nem bizonyítható; ez az álláspont azonban nem osztható. A károk bekövetkeztére az igényt érvényesítő felpereseknek kell tényelőadást tenni, annak összegszerűségét is nekik kell tételesen megjelölni, és a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján mindezek vonatkozásában a bizonyítás is őket terheli. A felperesek e kötelezettségüknek nem tettek eleget, ennek következményeit pedig viselni kötelesek.

A bérlemény eladására kötelezés iránti keresetet az elsőfokú bíróság megalapozottan, helyes indokokkal utasította el. Az 1993. évi LXVIII. törvény (Ltv.) 48. §-a szerinti határidőben (1995. november 30-ig) az I-II. rendű felperesek nem terjesztettek elő a lakás megvételére vonatkozó kérelmet, a periratok között ilyen tartalmú beadvány csak 2000. június 9-i dátummal szerepel. Ekkor azonban a bérlőknek vételi joguk már nem volt, csupán az Ltv. 49. § (1) és (2) bekezdése szerinti elővásárlási joggal élhettek volna, ha a tulajdonos az ingatlant értékesíteni kívánta volna. Az eladási szándék hiánya - a szerződési szabadság elvére

figyelemmel - nem róható a II. rendű alperes terhére, a Ptk. 373. § (1) bekezdése szerinti elővásárlási jognak ugyanis a tulajdonos részéről fennálló, annak saját döntésén alapuló eladási akarata tényállási eleme.

A perben a felperesek mindegyikének volt személyiségi jogsértés megállapítására és ezen alapuló nem vagyoni kártérítés megítélésére irányuló kereseti kérelme is, ez utóbbit a Pf.5. sorszám alatti keresetváltoztatás szerint egyetemlegesen kérték a javukra megítélni. A személyhez fűződő jogok azonban - a megnevezésükből is következően - az adott személyhez kötődnek, ezért is lehet azokat kizárólag személyesen érvényesíteni (Ptk. 85. § (1) bekezdés). Ehhez képest az I-VI. rendű felperesek mindegyikének külön-külön tényelőadást kellett volna tenni a személyüket ért jogsértés mibenlétére, az ebből eredő, őket ért hátrányra nézve; az ugyanazon tényállás alapján egyetemlegesen előterjesztett igény önmagában kizárja e kereseti kérelem teljesíthetőségét.

Emellett a Fővárosi Ítéltábla a személyiségi jogok megsértése körében kifejtett elsőfokú bírósági állásponttal egyetért azzal az egyetlen indokbeli eltéréssel, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságra hozatalához fűződő érdek azért nem sérül, mert a felperesek csak a 2001 októberében indult per tartama alatt, 2001. november 5-én és 6-án kérték először az általuk megjelölt adatok nyilvánosságra hozatalát, s ennek teljesítése az I-II. rendű alperesek részéről a perben megtörtént, e kereseti kérelmük így okafogyottá vált.

Egyebekben a személyiségi jogsértésre alapított kereseti kérelmekkel összefüggésben az ítéltábla rámutat még arra, hogy a felperesek az őket ért jogsérelmeket a bérleti szerződés megszegéséből vezetik le, márpedig a kizárólag a szerződő felekre kiható szerződésszegés önmagában - többlettényállás hiányában - nem valósít meg személyiségi jogsértést. A személyhez fűződő jogok abszolút szerkezetű jogviszonyt eredményeznek, vagyis e jogok megsértésétől mindenkinek tartózkodnia kell (Ptk. 75. § (1) bekezdés); így az esetleges jogsérelm nem a szerződő fél szerződésszegő magatartására vezethető vissza, hanem olyan magatartásra, ami a szerződéstől függetlenül jogellenes.

A felpereseknek a III. rendű alperessel szemben kizárólag személyhez fűződő jogaik megsértésére alapított keresetük volt, melyet az elsőfokú bíróság megalapozottan utasított el.

A felperesek a III. rendű alperes vonatkozásában azt sérelmezték, hogy a rendőrök nem akadályozták meg, sőt elősegítették az új bérlő birtokbalépését, valamint jogellenesen szüntették meg a nyomozást a magánlaksértés miatt általuk feljelentett I. P.-vel szemben. A III. rendű alperes azonban jogellenes magatartást csak azáltal tanúsított volna, ha a rá vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit megszegve sérti meg a felperesek személyhez fűződő jogát.

A III. rendű alperesre irányadó jogszabály az 1994. évi XXXIV. törvény, melynek 13. § (1) bekezdése kimondja: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha olyan tény vagy körülményt észlel, illetőleg hoznak tudomására, amely rendőri beavatkozást igényel.

Ugyanezen törvény 24. § (2) bekezdése szerint a magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. Adott esetben a III. rendű alperes kötelékébe tartozó rendőröknek a fenti jogszabályhelyek szerint intézkedési kötelezettségük nem volt, hiszen a jelenlévő személyek közt polgári jogvita merült fel, amit a III. rendű alperes nem dönthetett el. A nyomozást megszüntető határozat meghozatala szintén nem valósít meg személyiségi jogi jogsértést, hiszen a büntetőeljárás önmagában alkalmatlan arra, hogy az esetlegesen megvalósult magánlaksértést orvosolja: a büntetőeljárásban ugyanis a büntető hatóság a terhelt bűnösségét vizsgálja, és nem a felperesek esetleg megsértett jogáról dönt.

A fent kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta a rendelkező részben foglalt pontosítással.

A felperesek az I. és a III. rendű alperesek másodfokú perköltségét a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, míg a II. rendű alperes másodfokú perköltségét a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében kötelesek viselni. Ennek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 5. § (1) bekezdése folytán a Pp. 79. § (1) bekezdése szerint mérlegeléssel határozta meg a másodfokú eljárásban kifejtett munkára tekintettel figyelemmel arra is, hogy az ügy megítélésével kapcsolatban elsősorban jogkérdések merültek fel, így a pertárgyértéknek különösebb jelentősége nem volt.

A felperesek a másodfokú eljárásban csak illetékfeljegyzési joggal rendelkeztek, ezért a feljegyzett fellebbezési illetéket a III-VI. rendű felperesek a rájuk eső arányban teljes egészében, míg az I-II. rendű felperesek - a részbeni pernyertességüket is figyelembe véve - részben kötelesek viselni a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 78. § (1) bekezdése, illetve 81. § (1) bekezdése alapján.

A ítéltábla az I-VI. rendű felpereseket a másodfokú perköltségben és fellebbezési illetékben személyenként marasztalta, mert köztük egységes pertársaság nem jött létre.

A fennmaradó fellebbezési illetéket a II. rendű alperes illetékmentessége folytán az állam viseli (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §).

Budapest, 2009. május 5.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Klára s.k.
előadó bíró

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hitelél: